

МОТИВИ

към проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за водите

Причините, които налагат приемането на настоящия законопроект са свързани с необходимостта от по-ефективно осъществяване на мониторинга в морските води чрез поемане на тези функции от Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) към министъра на околната среда и водите, вместо същите да се изпълняват от Института по океанология към Българската академия на науките въз основа на споразумение с МОСВ и осигурено финансиране от държавния бюджет по предложение на министъра на околната среда и водите. Мониторингът се извършва по одобрени от министъра на околната среда и водите програми, разработени от басейновите дирекции, съгласно чл. 169, ал. 2 ЗВ. В чл. 171, ал. 1 ЗВ е регламентирано, че министърът на околната среда и водите организира и ръководи мониторинга на водите, като част от него е мониторингът на екологичното и химичното състояние на морските води. По аргумент на чл. 151, ал. 3, т. 1 и 2 ЗВ министърът на околната среда и водите чрез изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по околна среда: 1. провежда лабораторните и полевите изследвания за определяне на състоянието на водите; 2. провежда мониторинга на водите на национално ниво, включително ръководи методически планирането на мониторинга и разясняване на резултатите. Съгласно чл. 173, ал. 1 ЗВ оценките и прогнозите за количеството и качеството на водите по водни тела и по критериите, определени в този закон, се извършват на национално ниво от Изпълнителната агенция по околна среда и Националния институт по метеорология и хидрология към министъра на околната среда и водите. В чл. 11, ал. 1, т. 2 ЗООС е регламентирано, че министърът на околната среда и водите ръководи чрез Изпълнителната агенция по околна среда Националната система за мониторинг на околната среда. Националните мрежи за мониторинг на морските води като част от Националната система за мониторинг на околната среда се утвърждават със заповед на министъра на околната среда и водите, съобразно чл. 144, ал. 1, т. 1, б. „г“ във вр. с ал. 6 от ЗООС. Националната автоматизирана система за мониторинг на околната среда се организира на национално, на басейново и на регионално ниво, като измерванията и лабораторните изпитвания се извършват от акредитирани лаборатории. Създаването, функционирането, материално-техническото и информационно-програмното осигуряване на националната автоматизирана система за екологичен мониторинг, с изключение на националната система за мониторинг на шума в урбанизираните територии, се осъществяват от Изпълнителната агенция по околна среда /арг. чл. 147, ал. 2 ЗООС/. Във връзка с горното, законоустановеният ред за осъществяване на мониторинга на околната среда обуславя необходимостта от изменение на разпоредбата на чл. 171 ЗВ, регламентираща дейностите по извършване на мониторинг на водите като компонент на околната среда, компетентните институции и обхвата на техните правомощия. С оглед на това, че мониторингът на водите като част от националната система за мониторинг на околната среда се осъществява от ИАОС, е по-ефективно и мониторингът на екологичното и химичното състояние на морските води, който в момента се извършва от Института по океанология към БАН, да бъде осъществяван от ИАОС.

Интегрирането на мониторинга на морските води в рамките на Изпълнителната агенция по околна среда ще осигури по-голяма институционална последователност при функционирането на Националната система за мониторинг на околната среда. Концентрирането на тези дейности в рамките на органа, който по закон отговаря за

изграждането и поддържането на системата за мониторинг, ще създаде предпоставки за по-добра координация между отделните мониторингови мрежи и за по-ефективно управление на информацията за състоянието на водите.

В допълнение, съсредоточаването на мониторинговите дейности в рамките на ИАОС ще позволи прилагането на единни методики, стандарти и процедури при събирането, обработването и анализа на данните за състоянието на водите. Това ще гарантира по-висока съпоставимост и надеждност на получаваните резултати и ще създаде по-добра информационна основа за изготвяне на оценки и прогнози за състоянието на водите.

Предвиждането на възможност за възлагане на дейностите по реда на Закона за обществените поръчки има за цел да гарантира непрекъсваемостта на мониторинга на морските води до изграждането на необходимия административен и експертен капацитет в рамките на Изпълнителната агенция по околна среда. По този начин се осигурява плавен преход към новия модел на организация на мониторинга, без да се допуска прекъсване на дейностите по наблюдение на състоянието на морската среда.

Възлагането на дейността по мониторинг на морските води обуславя увеличение в числеността на персонала на ИАОС. В тази връзка, с настоящия законопроект се предвижда и изменение в Закона за администрацията, с цел допускане на изключение за ИАОС от общата забрана за увеличаване числеността на персонала в държавните агенции, регламентирана в § 16 от ПЗР ЗИД ЗА (обн, ДВ, бр. 15 от 2012 г.).

Със ЗИД на ЗВ се предлага и изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда. Съгласно разпоредбата на чл.1, ал.1 от Закона за държавните такси (ЗДТ) държавните такси се събират от органите на съдебната власт, от другите държавни органи и бюджетни организации в размери, определени с тарифи, одобрени от Министерския съвет, и постъпват в държавния бюджет, освен ако със закон е предвидено друго. В разпоредбата на чл. 4 ЗДТ са посочени случаите, в които се заплащат държавни такси, като в буква „о“ е предвидено, че държавни такси се заплащат за искания до държавни учреждения да извършат действия и услуги и за издаване на документи и дубликати. Дейностите, осъществявани от лабораториите на Изпълнителната агенция по околна среда по своето естество представляват услуги, поради което за тяхното извършване е необходимо заплащане на съответна цена. В тази връзка е необходимо да бъде определен компетентния орган, който да определя размера на стойността за предоставяните услуги от акредитираните лаборатории на ИАОС. Поради това, както и предвид изключението предвидено в разпоредбата на чл. 1, ал. 1 ЗДТ – **„освен ако със закон е предвидено друго“**, е необходимо да бъдат направени изменения в ЗООС чрез ЗИД ЗВ, като бъде предвидена възможността изпълнителният директор на ИАОС да издава ценоразпис за услугите, предоставяни от лабораториите на агенцията на физически и юридически лица, който ценоразпис да бъде своевременно и лесно актуализиран при необходимост.

С предложените нормативни промени ще се определи изпълнителния директор като компетентен орган, който да определи размера на стойността за предоставяните услуги от акредитираните лаборатории на ИАОС, както и ще се увеличи събираемостта по бюджета на Министерството на околната среда и водите.

Основните цели, които се поставят с приемането на ЗИД на ЗВ са:

- В Изпълнителната агенция по околна среда са съсредоточени дейностите по мониторинг на отделните компоненти на околната среда, поради което с изменението на чл. 171 ЗВ се цели концентриране в рамките на един орган в системата на МОСВ, какъвто е ИАОС, на по-голяма част от извършвания мониторинг на околната среда, в частност на компонент „води“.

- Определяне на компетентен орган, който да определи ценоразпис за предоставяните услуги от акредитираните лаборатории на ИАОС на физически и юридически лица.

Очакваните резултати от приемането на ЗИД на ЗВ са:

- С измененията на чл. 171 ЗВ ще се постигне подобряване ефективността и качеството на извършвания мониторинг на водите, като част от мониторинга на околната среда по смисъла на § 1, т. 52 ДР ЗООС.

- С предложените промени в ЗООС ще се определи изпълнителния директор на ИАОС като компетентен орган, който да определи стойността на услугите в ценоразписа, предоставяни от акредитираните лаборатории на ИАОС на физически и юридически лица, както и ще се увеличи събираемостта по бюджета на Министерството на околната среда и водите.

С предложениия проект на акт се очаква въздействие върху държавния бюджет и е приложена финансова обосновка по Приложение № 2.1. за актове, които оказват въздействия върху държавния бюджет съгласно чл.35, ал.1, т.4, буква "а" от Устройствения правилник на МС и неговата администрация.

Приемането на ЗИД ЗВ няма пряка административна тежест за всички физически и юридически лица.

Със законопроекта не се транспонират разпоредби от правото на ЕС.